

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: **Сучасні концепції документно-інформаційної науки**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність : **029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа**

Назва освітньо-професійної програми: **Інформаційна, бібліотечна та архівна справа**

Сторінка курсу в Moodle: <https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=1625>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.170:9100/libr/DocSearchForm>

Кількість кредитів ECTS: 3

Форма семестрового контролю: **екзамен**

Викладач (викладачі): **Матвієнко Оксана Володимирівна**, доктор педагогічних наук, кандидат технічних наук, професор (лекції, підсумковий контроль, практичні)

Опис освітньої компоненти

«Сучасні концепції документно-інформаційної науки» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, яка сприяє розширенню уявлень здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» про сучасні напрями розвитку документно-інформаційних наук.

Мета: формування у магістрів цілісного уявлення про розвиток теорій, концепцій, положень, які відображають роль та місце документа та інформації у суспільстві, а також про розвиток знань у галузі сучасних документно-інформаційних наук.

Завдання: аналіз теоретичних підходів у вирішенні ключових проблем документно-інформаційних наук, сконцентрованих у працях вітчизняних та зарубіжних науковців.

Освоєння компоненти має стати підґрунтям для подальшої наукової діяльності й дати змогу сформуванню спеціалізованих концептуальних знань, які включають сучасні наукові здобутки у сфері документно-інформаційної галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, здатність до критичного осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань, сформуванню спроможності інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких мультидисциплінарних контекстах, формувати концептуальні та

методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань, здійснювати синтез нових комплексних ідей у міждисциплінарних сферах і контекстах.

**Основні результати навчання та компетентності,
відповідно стандарту вищої освіти та освітньої програми**

У результаті вивчення освітньої компоненти магістранти повинні набути такі програмні компетентності:

Загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК5. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахові:

СК2. Здатність організовувати роботу та здійснювати керівництво інформаційно-аналітичними структурними підрозділами на підприємствах, в організаціях та установах, зокрема в архівних та бібліотечних.

СК3. Здатність використовувати автоматизовані технології для вирішення практичних, управлінських, науково-дослідних і прогностичних завдань у професійній діяльності.

СК4. Здатність застосовувати технології та процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації.

СК5. Здатність відстежувати тенденції розвитку предметної сфери шляхом проведення аналізу інформаційних потоків та масивів.

СК6. Здатність застосовувати комп'ютерні технології з метою вдосконалення професійної діяльності, розуміти принципи проектування та функціонування автоматизованих БД, семантичного вебу, веб-сервісів та соціальних медіа.

СК7. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання наукових принципів та методів архівознавства та бібліотекознавства, стратегії, моделі, стандарти та методи розвитку й адміністрування бібліотечних та архівних систем.

СК8. Володіння науково-методичними засадами навчання та інноваційними підходами до фахової підготовки інформаційних фахівців; планування власної науково-педагогічної діяльності.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

ПРН1. Формувати стратегії системної організації, модернізації, підвищення ефективності управління інформаційною, бібліотечною та архівною діяльністю.

ПРН5. Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації.

ПРН6. Володіти методиками бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів.

ПРН7. Розробляти моделі предметної галузі, застосовувати принципи проектування автоматизованих БД, семантичного вебу, веб-сервісів та соціальних медіа в інформаційній діяльності.

ПРН10. Використовувати прикладні соціокомунікативні технології для організації ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН11. Застосовувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють функціонування інформаційної сфери.

ПРН12. Використовувати знання та навички щодо проведення збору даних, моделювання документно-інформаційних систем і їх ресурсів при аналізі конкурентоспроможності установи.

ПРН16. Здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПРН17. Застосовувати знання іноземних мов для усної та письмової комунікації, розуміння іншомовних професійних текстів та спілкування в іншомовному професійному середовищі.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента базується на знаннях компонент «Методологія і організація наукових досліджень», «Інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності», «Управління проєктами в інформаційній сфері».

Тематичний план навчальної компоненти

1. Документно-інформаційні науки: особливості конститування і розвитку

- 1.1. Структура наукового знання. Наукові традиції та наукові революції
- 1.2. Обсяг і зміст поняття «документно-інформаційна наука»
- 1.3. Новітні тенденції у розвитку документно-інформаційних наук
- 1.4. Зв'язок із іншими галузями знань як теоретико-методологічна основа розвитку документно-інформаційної науки

2. Цифровізація суспільства як чинник розвитку нових концепцій у документно-інформаційній науці

- 2.1. Цифрові трансформації документно-інформаційної галузі
- 2.2. Цифрова гуманітаристика як напрям розвитку гуманітарних наук в умовах інформатизації
- 2.3. «Управління знаннями» у наукових дослідженнях документно-інформаційної галузі
- 2.4. Сучасні концепції документно-інформаційної освіти

Система та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка рівня знань здобувача з освітньої компоненти передбачає комплексне врахування результатів поточного контролю (сума накопичених балів впродовж вивчення ОК) та семестрового контролю.

Контроль якості знань здобувачів проводиться через визначення форм і методів поточного контролю з освітньої компоненти та критеріїв оцінювання знань здобувачів за кожен вид навчальної роботи (під час вивчення ОК); форм і

методів семестрового контролю з освітньої компоненти та критеріїв оцінювання знань здобувачів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
90–100	A	заслужує здобувач вищої освіти, який виявляє бездоганне знання сучасних концепцій документно-інформаційної науки, виявляє здатність до критичного осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань, виявляє здатність до синтезу нових ідей, зокрема у міждисциплінарних сферах і контекстах документно-інформаційної галузі; критично осмислює проблеми у галузі та на межі галузей знань, при цьому також враховується активність здобувача вищої освіти на заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи.
84–89	B	заслужує здобувач вищої освіти, який достатньо повно володіє знаннями про розвиток теорій, концепцій, положень, які відображають роль та місце документа та інформації у суспільстві, здатний до осмислення новаторських та традиційних підходів до розвитку знань у галузі сучасних документно-інформаційних наук, обґрунтовано викладає їх з можливими окремими неточностями; при цьому також враховується його активність на заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи.
74–83	C	заслужує здобувач вищої освіти, який володіє знаннями щодо новітніх тенденцій у розвитку документно-інформаційних наук, але при висвітленні деяких питань не демонструє достатньої глибини та аргументації, допускаються неточності та незначні помилки; при цьому також враховується його активність на заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи.
66–73	D	заслужує здобувач вищої освіти, який відтворює значну частину сучасних концепцій у документно-інформаційних науках, висвітлює їх основний зміст, допускає суттєві неточності та помилки; при цьому також враховується активність на заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи.
61–65	E	заслужує здобувач, який фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання сучасних концепцій документно-інформаційної науки, несистематично виконував передбачений програмою обсяг самостійної роботи й індивідуальних завдань освітньої компоненти.
21–60	FX	виставляється здобувачеві, який не продемонстрував належного рівня знань навчального матеріалу щодо розвитку теорій, концепцій, положень, які відображають роль та місце документа та інформації у суспільстві, а також про розвиток знань у галузі сучасних документно-інформаційних наук в межах програми курсу освітньої компоненти, припустився грубих змістовних помилок, які свідчать про відсутність відповідних знань або їх поверховість; не виконав жодного самостійного та індивідуального завдання, передбаченого освітньою компонентою. Здобувач може бути допущений до повторного складання іспиту.
0–20	F	виставляється здобувачеві, який не орієнтується в сучасних концепціях документно-інформаційної науки в межах програми курсу; не виконав жодного самостійного завдання, передбаченого освітньою компонентою; не відвідав жодного заняття, а тому обов'язково зобов'язаний повторно прослухати та вивчити поданий матеріал.

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за видами поточного контролю подаються у таблиці

Система розподілу балів у межах різних видів поточного контролю

Види контролю	Максимальне значення балів
Активність на аудиторних заняттях	5
Виконання практичних/лабораторних робіт	8
Виконання завдань самостійної роботи	7
Написання контрольних робіт	5
Сума накопичених балів Рз	25

Кількість балів за складання екзамену

Тестування	1,5×50=75 балів
Максимальна оцінка на екзамені Пс	75 балів

Семестрова оцінка з освітньої компоненти розраховується за формулою:

$$ПО = Рз + Пс,$$

де ПО – семестрова оцінка з ОК (max=100);

Рз – сума накопичених балів за результатами вивчення ОК (max=25);

Пс – кількість балів за складання екзамену (max=75).

Семестрова оцінка з освітньої компоненти вноситься до відомості обліку успішності та індивідуального навчального плану здобувача освіти.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітньою компонентою та виконання передбачених видів освітньої діяльності: платформа Moodle.

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

За об'єктивних причин навчання може відбуватись в дистанційному (онлайн) режимі.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем нижчими балами.

Під час роботи над завданнями не дозволяється порушувати академічну доброчесність: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Рекомендовані джерела інформації
Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої
компоненти

1. Бачинська Н.А., Матвієнко О.В., Цивін М. HR-менеджер: вступ до фаху: навч.посібник (для студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»). Київ, Вид. центр КНУКіМ, 2021. 56 с.
2. Бачинська Н.А., Матвієнко О.В., Цивін М. Менеджер веб-контенту: вступ до фаху: навч.посібник (для студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»). Київ, Вид. центр КНУКіМ, 2021. 59 с.
3. Матвієнко М., Цивін М. "Інформаційні науки" для "інформаційної справи": виявлення інваріантів і взаємозв'язку. Вісник Книжкової палати України. 2019. №3. С. 37-41
4. Матвієнко О. В., Цивін М. Н. Сучасні концепції документно-інформаційної науки як освітня компонента підготовки магістрів. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2023. № 3. С. 136–141.
5. Матвієнко О. В., Цивін М. Н., Гуменчук А. В. Сучасні концепції документно-інформаційної науки: підготовка фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» : навч.-метод. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 140 с.
6. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. «Інформаціолог-аналітик» та «інформаціологія»: сутнісний зв'язок чи необхідність розмежування? Термінологія документознавства та суміжних галузей знань: збірн. наук. праць. Київ, 2019. Вип. 11. С.17-21.
7. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. «Управління знаннями» як методологічний орієнтир пошуку концепту спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2018. № 2. С.66-76.
8. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Консолідована інформація. Київ, Центр навчальної літератури, 2014.134 с.
9. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Науково-педагогічні школи в документознавчій освіті: сучасні особливості формування й розвитку. Вісник Книжкової палати. 2020. N 1. С. 23-28
10. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Сучасні концепції документно-інформаційної науки: Курс лекцій для підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Київ, Видавництво Ліра-К, 2024. 146 с.
11. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. "ІТ-бібліотекарі": пошук шляхів інноваційності, трудової мобільності чи зміна ціннісних орієнтирів професії?. Вісник Книжкової палати. 2020. № 3. С. 25–30.
12. Матвієнко О.В.Цивін М.Н. Магістерський освітньо-науковий рівень спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»: інтенції

- міждисциплінарності. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі: тези доповідей III Міжнародна науково-практична конференція. Київ, 14–16 травня, 2020 р. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. С.
13. Матвієнко О.В. Цивін М.Н. Підготовка документознавців в Україні: надання освітніх послуг розширюється у нових спеціальностях. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2019. №1. С.56-63.
14. Матвієнко О.В. Цивін М.Н. Цифрова гуманітаристика як методологічна основа розвитку ІТ-освіти у вищих навчальних закладах культури//Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері. 2018. №2. С.26-36.
15. Матвієнко, О., Цивін, М., Хрущ, С. Формування науково-педагогічної школи освітньої спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» у Київському національному університеті культури і мистецтв. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2023. №12. С.96–111.

Основна література

1. Бездрабко В. В. Сучасне документознавство в Україні: концепції, перспективи розвитку. Український історичний журнал. № 6. 2008. С. 165-182.
2. Бездрабко В. В. Архівна освіта в Україні: традиції й тенденції. Український історичний журнал. 2017. № 3. С. 129.
3. Бездрабко В. Документознавство в Україні: інституціоналізація та сучасний розвиток. Київ: Четверта хвиля, 2009. 720 с.
4. Демуз І. Підготовка фахівців з документознавства у межах спеціальності 015 «Професійна освіта»: виклики сьогодення. Соціум. Документ. Комунікація . Серія: : Історичні науки. 2018. Вип. 5. С. 282-295.
5. Кобелєв О. М. Методологія сучасного бібліотекознавства: стан та напрями розвитку. Вісник ХДАК. Випуск 50. 2017. С.88-100.
6. Кун Т. Структура наукових революцій. Київ: Port-Royal, 2001. 228 с.
7. Матвієнко М., Цивін М. "Інформаційні науки" для "інформаційної справи": виявлення інваріантів і взаємозв'язку. Вісник Книжкової палати. 2019. №3. С. 37-41.
8. Матвієнко О. В., Цивін М. Н., Гуменчук А. В. Сучасні концепції документно-інформаційної науки: підготовка фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» : навч.-метод. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 140 с.
9. Матвієнко О. В., Цивін М. Н., Гуменчук А. В. Сучасні концепції документно-інформаційної науки: підготовка фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» : навч.-метод. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 140 с.
10. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Інформаційний менеджмент: Навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім „Слово”, 2007. 200 с.

11. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Підготовка документознавців в Україні: надання освітніх послуг розширюється у нових спеціальностях. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2019. №1. С.56-63.
12. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Сучасні концепції документно-інформаційної науки: Курс лекцій для підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Київ, Видавництво Ліра-К, 2024. 146 с.
13. Швецова-Водка Г. Учення про ноосферу як підстава розвитку ноокомунікології. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2018. №2. С.10-22.
14. Ярошенко Т., Чуканова С. Роль цифрової гуманітаристики у модернізації сучасного бібліотекознавства 2018. <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/14630>.

Допоміжна література

15. Кулешов С. Проект концепції розвитку документознавства в Україні (Матеріал до обговорення) <https://www.archives.gov.ua/Archives/IASD/Kuleshov-Conc.pdf>
16. Матвієнко О. Бібліотечна освіта в Україні: "креативне руйнування" чи шлях до поступового зникнення? Вісник Книжкової палати. 2018. № 11. С.39-42
17. Матвієнко О.В. Основи інформаційного менеджменту: Навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 128 с.
18. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Цифрова гуманітаристика як методологічна основа розвитку ІТ-освіти у вищих навчальних закладах культури. Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері. 2018. №2. С.26-36.
19. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. «Управління знаннями» як методологічний орієнтир пошуку концепту спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2018. № 2. С.66-76.
20. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Концепція професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 101 с.
21. Сидун І. В. Теорія та історія документаційно-інформаційних наук: Методичні вказівки та завдання для студентів першого курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності «Журналістика». Одеса, 2017. 20 с.
22. Стеблецький А.Л. Розвиток науково-педагогічної спільності вищого навчального закладу. Педагогічна освіта: Теорія і практика. № 28. 2017 р. С.73-78.
23. Хорунжий М. Науково-педагогічна школа як основа інтелектуального потенціалу університетського закладу. URL: https://uned.kneu.edu.ua/?page_id=303 (дата звернення 23.03.2019).

24. Чачко А.С. Для сучасних досліджень з бібліотекознавства аспірантам необхідна глибша теоретична підготовка. Вісник Книжкової палати. 2003. №7. С.22-24.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

25. «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія»: Науковий журнал. URL: <http://journals.uran.ua/bdi>
26. Бібліотечна планета: Науково-виробничий журнал Національної парламентської бібліотеки України. URL: <http://profy.nlu.org.ua/articles.php?lng=uk&pg=1172>
27. Бібліотечний вісник: Науково-теоретичний та практичний журнал Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. URL: <http://bv.nbu.gov.ua/>
28. Вісник Книжкової палати: науково-практичний журнал URL: <http://www.ukrbook.net/visnyk.htm>
29. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. URL: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/>

Силабус затверджено
на засіданні кафедри інформаційних технологій
від 28 серпня 2023, протокол № 1.